СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 240. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 14-го жовтня 1936. — VOL. XLIV. No. 240. Jersey City, N. J., Wednesday, October 14, 1936 THREE CENTS

МОНЕТАРНИЙ ДОГОВІР ТРЬОХ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд заключив з урядами Франції й Англії монетарну угоду в ціли усунення ваґань курсу своїх грошей.

Ці три держави зобовязалися купувати й продавати золото, як тільки доляр, фунт стерлінґів або франк будуть загрожені ваганням курсу.

Як пояснює секретар скарбу, цей договір заводить річ, якої ще в міжнародній торговлі досі не пробовано. Курс будуть усталювати що 24 години. Покищо ці три держави не думають втягати в справу інших держав.

РУЗВЕЛТ ЗАКИДАЄ СУПЕРНИКАМ ДВОЛИЧНІ ОБІЦЯНКИ.

ДЕНВЕР (Колорадо). — У своїй черговій передвиборчій промові президент Рузвелт закидав тут републиканцям дволичні обіцянки, бо, мовляв, вони обіцяють на заході видавати гроші зовсім свобідно, а на сході обіцяють ощаджувати „до самої кости".

Він говорив, що видатки, пороблені демократичною адміністрацією, були потрібні й показалися корисними: закупном худоби уряд урятував фармерів, а його цукрова політика врятувала тих, що плекають цукрові буряки. Треба було урядові навіть давати поміч копальням.

Критикуючи републиканців за занедбання найважніших питань, президент запитався зібраних: „Чи ви хочете віддати Америку назад у руки тих, що в минувшині все замикали очі на проблеми краю?"

ЛАНДОН ЗАКИДАЄ ДЕМОКРАТАМ УЖИВАННЯ ДОПОМОГИ ЯК ПОЛІТИЧНОГО ОРУДДЯ.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Републиканський кандидат на уряд президента Злучених Держав, Ал. Ландон, виступав у своїй промові в Муніципальній Авдиторії проти заряджування демократичним урядом допомоговими фондами.

Ландон казав, що демократична адміністрація вживала грошей, призначених для допомоги потерпілим від депресії на виставлення „безсоромної політичної машинерії", а потім закрила тайною кепський заряд цих фондів та фаворитування своїх прихильників при розділі фондів.

Він обіцяв, що на випадок вибору буде давати далі допомогу, але казав, що розділом усеї допомоги повинні занятися стейти.

ЗА ЗАМИРЕННЯ СЕРЕД РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ.

ВАШИНГТОН. — Виконний комітет Американської Федерації Праці офіційно приняв пропозицію конвенції робітників, занятих при виробі шапок, капелюхів та білля, щоб довести до згоди між Американською Федерацією Праці й „Комітетом Промислової Орґанізації".

Цей комітет іще не подав своєї думки про резолюцію згаданої юнії.

ҐАРАЖОВІ РОБІТНИКИ ДОБИЛИСЯ ПІДВИШКИ ЗАПЛАТИ.

НЮ ЙОРК. — За посередництвом міського посадника Ля Ґвардії прийшло до згоди між товариством власників ґаражів та юнією робітників, занятих у ґаражах. Робітники дістали негайну підвишку заплати, що сягає від 1 до 8 долярів на тиждень.

Рівночасно з тим установлено мінімальну заплату для вмивачів авт на 23 доляри на тиждень, для інших — 21 доляр.

БОРОТЬБА ЗА ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — „Нюджерзька Комісія Суспільного Забезпечення" викінчила вже начерк стейтового закону про забезпечення проти безробіття. Як тільки цей проєкт подано до публичного відома, відразу почалася кампанія проти цього проєкту як шкідливого для торговлі й промислу.

О. КОКЛИН ДАЛІ АТАКУЄ РУЗВЕЛТА, ЯК ПРИХИЛЬНИКА КОМУНІЗМУ.

БОСТОН. — У своїй промові на зборах, улаштованих „Краєвим Союзом для Суспільної Справедливости", дітройтський проповідник, о. Чарлз Коклин, знову виступав проти Рузвелта за „комуністичні тенденції".

На доказ свого твердження о. Коклин наводив слова з промови президента Рузвелта до конґресу, виголошеної минулого січня, в котрій президент говорив проти „політичних ляльок". Потім о. Коклин заявив, що він самий чув, як Ерл Бравдер, комуністичний кандидат на уряд президента Злучених Держав, закликав слухачів голосувати на Рузвелта.

КАМПАНІЯ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ ВЖЕ В ПОВНОМУ РУХУ. В ПЕРШИХ КІЛЬКОХ ДНЯХ КАМПАНІЇ СЕКРЕТАРІ ДВАЦЯТЬОХ ВІДДІЛІВ НАДІСЛАЛИ АПЛІКАЦІЇ НОВИХ ЧЛЕНІВ. ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, ЩО В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ЗАЧНЕМО ПРОГОЛОШУВАТИ ІМЕНА ВСІХ ТИХ УРЯДНИКІВ ЧИ ЧЛЕНІВ, ЩО ВЖЕ НАДІСЛАЛИ АПЛІКАЦІЇ НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЯК І ТИХ, ЩО ЩЕ НАДІШЛЮТЬ

ВІДПЕКУЮТЬСЯ ПЕТИЦІЙ.

Коло сто людей у Кармел, Ню Йорк, котрих імена появилися на петиціях за поставлення на лісту президентських кандидатів імени Вилієма Лемке, заявили під присягою, що вони своїх імен на ту петицію не давали. Через уневажнення цих підписів імя Лемке відай на лісті кандидатів не буде.

БЮТЬ ШИБИ В ПАНСІОНАХ ПОЛЯКІВ У ЯРЕМЧУ.

Краківський „Ілюстр. Курер Цодз." пише: У відомій кліматичній місцевості долини Пруту, в Яремчі, одної ночі повибивали шиби в кількох пансіонах. Інтересно, що повибивали шиби в пансіонах, що є власністю поляків, а це: бувшого президента Станиславова й теперішнього директора Акційного Банку Гіпотечного у Львові, В. Хованьца, емиритованого начальника стації Вл. Бялковського й Ґануса. Пансіони, в яких вибили шиби, положені в ріжних сторонах Яремча. „ІКЦ" твердить на цій основі, що тут справа з пляновим замахом.

ЯК РИСКАЛЬЧИК ОБКРАДАВ РОБІТНИКІВ.

У Ґдині арештували Рискальчика, славного з того, що вибив око письменникові Новачинському. Рискальчик спронеевірив гроші в комісаріяті уряду й намагався їх перевезти нелеґально до Данціґу. Рискальчик обкрадав систематично робітників. Він діставав до провірення торбинки з зарібками робітників. При перечисленню грошей він витягав з кожної торбинки дрібні квоти, а робітникам заявляв, що потручення наступило на ЛОПП, або на інші ціли.

ЗА ВБИВСТВО КОМАНДАНТА „СТШЕЛЬЦА".

В Ольшівці, повіт Ліманова, ще в червні ц. р. підчас заворушень вбили команданта тамошнього відділу „Стшельца", Ст. Качмарчика. Коли Качмарчик упав на землю, вбивники кололи його ножами, били камінням і копали. Напасники належали до „Стронніцтва Людового". Тепер суд у Новому Санчі засудив М. Каплона й А. Навару на кару вязниці по півтора року, Фр. Вітковського й Фр. Юрчака по 1 рокові вязниці, Вл. Навару на 10 місяців, а Вл. Навару 2-го на 8 місяців.

ФАБРИКА ДЛЯ ШКОЛИ.

Заходами „адміністрації поступу праць" („Доблю-Пі-Ей") та шкільної ради мають незадовго виставити в Ню Йорку пять-поверхову фабрику для виробу всяких моделів, потрібних для навчання. Мають виробити моделі людей ріжних рас, плянетарій для показування небесного зводу, мапи й образи краєвидів, тощо.

ЖИТТЯ СВ. КОСТЯНТИНА И МЕТОДІЯ.

Окрема секція византиністичних конґресів займається зладженням корпусу жить перших словянських апостолів св. Костянтина й Методія. Зібрання й редакцію українських текстів жить доручив IV. византиністичний конґрес у Софії д-рові І. Свенціцькому, що на цьогорічному конґресі представить висліди цієї праці.

В СТОЛІТТЯ „ЗОРІ" М. ШАШКЕВИЧА.

Під таким наголовком друкується у виданнях Богословського Наукового Товариства у Львові збірка розвідок і студій акад. Михайла Возняка про часи, коли Маркіян Шашкевич складав свій альманах „Зорю" (1834). З уваги на близький ювилей „Русалки Дністрової" книжка М. Возняка являється дуже на часі.

ЗАГАДОЧНА СКЛЯНКА..

В одного французького фармера відкрито інтересну склянку, котра, як показується, предсказує все найточніше дощ, сніг, град і інші переміни в атмосфері. Склянка є добре закоркована й запечатана і переходить з батька на сина вже більше як 300 років.

У середині знаходиться якась матерія з вигляду подібна до мішанини червоного піску і якоїсь жовтавої рідини.

Перед дощем маленькі зеренця піску громадяться в круглих купках; а як сніг має падати, в склянці показуються білі пластинки, неначе пушинки снігу. Перед градом рідина твердне. Та склянка предсказує погоду або непогоду так точно, що люди звертаються до власника по пораду.

Французька Академія Наук вислала вчених хеміків, щоб розслідили цю загадочну склянку. Одначе селянин за ніяку ціну не хоче дозволити відчинити склянку.

ХОТІВ ДІСТАТИСЬ ДО АРЕШТУ.

В Лодзі якийсь чоловік вибив шибу у вікні вистави ювилірського склепу. По вибиттю згаданий чоловік не втік, тільки самий обвинуватився перед поліцаєм. Недавно станув він перед карним референтом городського староства й заявив, що, будучи безробітним і бездомним, вибив шибу, щоб цим робом дістатися до арешту, це є: здобути теплий кут і харч. М. Антоняка — так він називається — засудили на два місяці арешту.

КЛОПІТ З НОВИМ ПОЛЬСЬКИМ ПРАВОПИСОМ.

З днем 1. вересня ц. р. обовязує в польських урядах новий польський правопис, що ріжниться значно від дотеперішнього. У звязку з тим урядовці польських установ, державних і приватних мусять купувати книжки про новий правопис і хочнехоч — учитися. В ріжних містах Сх. Ґаличини влаштовують навіть інформаційні курси, що мають влекшити вивчення нового правопису. Особливо почтовим урядовцям, спеціяльно від телеґрафу, наказано якнайскорше збагнути цю реформу, що в короткому часі є вже другою з черги. В останніх часах веліли писати „споворотем", „споводу" „сколеі і т. п. і при надаванні телеґрам платилося за все те як за одно слово. Тепер телеґраф буде рахувати це за два окремі слова, бо найновіщий правопис велить писати, як давніше „з поворотем", „з поводу", „в коньцу" і т. д. Телеґрафічні урядовці будуть тепер завзятими педаґоґами, що пильно проводитимуть в життя новий правопис.

НЕ ВІЛЬНО ДРУКУВАТИ 12-СТОРІНКОВИХ ЩОДЕННИКІВ.

Уряд Портуґалії видав розпорядок, що ним заборонив щоденникам друкувати більше як 10 сторінок денно. Ця заборона має завдання зменшити імпорт ґазетного паперу з закордону. Краєві фабрики паперу не заспокоюють потреб тамошнього ринку.

„НОВИЙ" „ДОМ ЛЮДОВИ".

В Підзамочку, повіт Бучач, поляки будують новий, великий „Дом Людови". Польська преса хвалиться, що акція будови „Домуф Людових" займає в бучацькому повіті щораз ширші кола.

СВЯТО КООПЕРАЦІЇ В ПІДГАЄЧЧИНІ

ЛЬВІВ. — Зприводу 10-літнього існування Союзу Українських Кооператив у Підгайцях влаштовано там 20-го вересня ц. р. величаве кооперативне свято. До цього свята прилучилася також філія „Сільського Господаря". Свято складалося з трьох частин: з архієрейської Служби Божої та панахиди за померлих кооператорів у Підгаєччині, з походу по місті і дефіляди та з святочної академії. На це свято зїхалися представники з 48 сіл у числі 4,700 осіб. Крім цього принагідних гостей було біля 2,000 осіб. Свято було великим успіхом та причинилося до морального скріплення околиці.

УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

УЖГОРОД. — В селі Сваляві відбулося 13-го вересня ц. р. посвячення місцевого Народнього Дому. Місцеві українці надали цьому посвяченню торжественний характер, так, що воно фактично обернулось у велику маніфестацію українців Закарпаття. На це свято прибуло біля 5,000 осіб з околичних містечок і сіл, як теж делеґати майже всіх українських установ Закарпаття. Посвячення довершив о. Волошин. По тім відбувся великий маніфестаційний похід. Під бадьорі звуки просвітянської орхестри з Перечина нарід заливав вулиці міста та з повагою прямував на спортову площу. Там заслужений селянський провідник Іван Ґрижа відкрив народні збори, що тревали три і пів години. Після цього розпочався народній фестин.

„ПОЛЬСЬКА ГОСПОДАРКА".

ВАРШАВА. — Цими днями виставили у Варшаві на ліцитацію будинок „Польського Банку Промислового". Виклична ціна була 600,000 зл. польських. Та цікаве те, що недовго передтим заряд банку перебудував сходову клітку в цьому будинку і заплатив за це 500,000 зл. Коли так господарять польські банки, то певно, що мусять банкротувати.

16,000 НОВИХ ЕМЕРИТІВ.

ВАРШАВА. — Польща має дуже велику адміністраційну сітку, яку оплачує нарід. Щоб її якось укоротити, уряд відсилає деяких урядовців на... пенсію. На засіданню Товариства Державних Урядовців, що відбулося недавно у Варшаві, предложено сензаційний вислід дослідів над причинами бюджетових видатків на емеритури. Показується, що за пять місяців число емеритів зросло на 16,000.

НІМЕЧЧИНА В ОГНІ ЕКОНОМІЧНИХ АТАК.

БЕРЛІН. — Рудольф Гес, один з найближчих співробітників Адольфа Гітлера, виголосив у Баварії промову про економічне положення Німеччини. Він сказав, що вороги Німеччини стараються її знищити економічно. В тій цілі розпочато навіть повінь інфляції в Европі, щоб унеможливити ще більше експорт німецьких продуктів, або щоб змусити Німеччину повернутись назад до інтернаціональної економічної співпраці та зробити через це німців знов залежніми від інтернаціонального капіталу. Гес запевняв німців, що уряд не піддасться цій економічній репресії. „Коли потрібно, — говорив він — то ми готові їсти трохи менше товщу, менше вепровини, менше яєць, бо ми знаємо, що ця мала посвята є посвятою на жертвеннику свободи нашого народу".

ЦЕРЕМОНІЯЛЬНИЙ ОБІД З КИТА.

БЕРЛІН. — Щоб заощадити на імпорті чужих продуктів, німці хочуть завести в себе звичай споживати мясо з кита. Їх знавці навіть уже ствердили, що це мясо є смачне і здорове. Щоб увести цей звичай, німецький міністер апровізації влаштував в одному з найкращих берлінських готелів церемоніяльний обід, на якому подавали страви, зладжені з мяса кита. На цей обід були запрошені визначні провідники нинішньої Німеччини, які їли ці страви і хвалили, що добрі.

НІМЦІ СПИНЯЮТЬ ПІДПИСАННЯ АНГЛІЙСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ УМОВИ.

ЛОНДОН. — Цими днями між совєтським урядом і Англією мало прийти до підписання умови щодо морських зброєнь. Обидві сторони вже прийшли до порозуміння, одначе проти цього підписання запротестувала Німеччина. Вона мала право запротестувати на основі договору, заключеного між нею й Англією минулого року, в якому вона зобовязалася не будувати більше воєнних кораблів як одну третину з того, що має Англія, та з другого боку Англія зобовязалася не підписувати таких морських договорів, яких не одобрилаб Німеччина.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of tl Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЕ ДЛЯ ЗАСПОКОЄННЯ АМБІЦІЇ

На кожній ділянці нашого народнього життя відчуваємо великий брак підприємчивих, солідних, витревалих народніх робітників. І амбітних. Тим разом хочемо писати про тих останніх, себто хочемо торкнутися головно цеї людської прикмети, що зветься: амбіція. Ні слово те, ні ця прикмета не чужі нашим широким масам. Чули вони про них на вічах і в святочних промовах, як теж відчували їх існування і діяння по товариствах і громадах. Тому всі ми знаємо, що коли говоримо чи пишемо про „амбіції", то маємо на думці головно ті наші недомагання, колотнечі й розбиття, що спричинені т. зв. фальшивою амбіцією, себто змаганнями одиниць видвигати на верх у першу чергу свою особу і своє імя без огляду на те, що така „амбіція" наносить у певному випадку велику шкоду громаді чи народній справі. Таких „амбітників", як знаємо, нам ніколи не бракувало й на нашім американсько-українськім ґрунті. Не бракує їх і тепер. Зате відчувається щораз більший брак людей з такою амбіцією, що відчувалиб внутрішню потребу присвятити свій труд для великої справи, ідеї, громади в такий спосіб, щоб часами особа і її діла могли бути навіть у тіни, а то й пропадати, а зате, щоб могла зрости в силу справа чи ідея.

Ми годимося з тим, що У. Н. Союз, як громадянська установа з визначеною ідейною лінією і вимогою обовязкового позитивного вкладу в будучність нашого народу тут в Америці й там у старім краю, не дає великого поля до попису людям з фальшивою амбіцією. Тут нема великої нагоди для попису елементам авантурничим і анархістичним, що звикли виявляти активність для хвилевих ефектів. Тут треба вміти бути тихим і ревним робітником, отим завзятим пропаґатором, що часами місяцями обробляє одну людину, поки притягне її то Союзової родини. Але зате ті тихі, ревні робітники, що завзялися в своїй амбіції піддержувати ціле своє життя постійно таку інституцію, якою є У. Н. Союз, є властивими будівничими кращої будучности українського народу. Вони є теж і властивими будівничими будучої американської України. Тому, хто з української іміґрації притягне в сьогоднішних переломових часах хоч одну особу до У. Н. Союзу, той дійсно вкладає один камінь у розбудову американської України, в добудову того, що мусить бути добудоване, якщо має бути забезпечене дальше життя українському імені в Америці. Супроти цього хай той, що має амбіцію дійсно прислужитись українській справі, поза „великою політикою" рішиться зробити щось дійсно позитивне для української справи. А тимсамим хай допоможе запевнити Союзові ряди новими членами і хай перейде від добрих словних побажань і від мрій до дійсности, до позитивного вкладу в українське зорґанізоване життя в Америці.

АНТИСЕМІТИЗМ І МИ

Кожний, хто слідкує за українським національним рухом, мусить завважити, що всюди видвигаються тепер у нас питання антисемітизму серед українського громадянства. Зрештою в цьому українське національно думаюче громадянство не є жадним винятком. Про антисемітизм говорять тепер широко в цілому світі. Жидівське питання виринає з занадто великої рухливости представників цієї раси, як і з виразного расового типу, що занадто яскраво виріжняє їх на тлі більш менш однакової маси іншого расового типу. До того долучаються окремі психічні прикмети жидівства, виплекані тисячелітньою боротьбою за життя в ворожому оточенні, а зокрема те, що жиди часто повзають перед сильними, а не мають серця для кволих.

Зокрема на наших українських землях жиди добре далися в знаки нашому народові, поперше комерційним визискуванням нашого селянства (з котрим на західніх землях тепер, на щастя, дуже успішну боротьбу провадять українські кооперативи), а подруге отим запобіганням перед сильнішими, що ними досі були на наших землях наші історичні національні **вороги.** І тому саме не повинні жиди дивуватися, коли учасники української визвольної боротьби не можуть відзначатися надмірною любовою до такого народу, що, опинившись на наших землях, не відчуває в належній мірі своїх обовязків супроти господаря хати.

Але одна річ **почування** супроти жидів, а інша — **політичні й тактичні** потреби моменту. І ось тут ми **мусимо постійно** підкреслювати, що українське громадянство мусить добре бачити свого **головного** ворога і скеровувати всі зусилля на боротьбу **з ним,** а не з ким іншим, і то тимбільше, що в інтересах отого власне головного ворога лежить відтягнення нашої уваги від **головного фронту** на фронти **другорядної,** а то й **третьорядної** ваги.

Жидівство в усіх часах було тим громозводом, що ним користувалися московські уряди для виладування національної енерґії українського народу. Московські уряди завжди були дуже добре поінформовані про **ті почуття,** що їх викликував в українському народі жидівський економічний визиск, і завжди дуже влучно використовували це почуття на свою власну вигоду. Досить пригадати оті численні „союзи русского народу", що ними була вкрита територія України перед війною, і що не мали іншого завдання, як звертати вибухи незадоволення українського народу на отих **„жертвенних козлів",** що ними все було жидівське населення в Україні.

Стверджую, що політика **теперішнього** московського уряду нічим не ріжниться від політики попередніх царських урядів. Порівняння і в цьому випадку, як і в багатьох інших є впрост вражаюче. Проте видно в цій політиці і дещо відмінного, а саме: раніше, політика „відводу очей" обмежувалася на територію України, або — в деяких моментах — на територію цілої російської імперії. Тепер ця акція поширилася далеко за межі Росії, — і представники московського імперіялізму, переводячи в найбільш облудний спосіб свою імперіялістичну політику, одночасно намагаються, на випадок часткової чи цілковитої невдачі цієї політики, робити відповідальними за неї не справжніх чинників цієї політики, якими є **московські націоналісти** (хоча би вони й прикривалися комуністичними плащиами), а отих звиклих „жертвенних козлів", що ними завжди були жиди.

Жертвою цієї облуди впав навіть німецький міністер преси і пропаґанди Ґебельс, що з своїй ромові в Норинберзі, на конґресі партії, ототожнив комунізм з жидівством. А це нерозумно так ставити справу. Ленін не був жидом. І не є ним Сталін, і не є ним його майбутній наступник Ворошилов, і сотки і тисячі інших московських сатрапів.

Не треба давати замилювати собі очі тим, що ще досі є в Советах вражаючо великий відсоток адміністраційних і дипльоматичних посад, обсаджених жидами. Цей факт є тільки наслідком звичайної жидівської влізливости та бажання служити **сильнішому.** Але ме мусимо дивитися на ці справи поза оцей параван, і бачити за ним справжнє обличчя отого **сильнішого,** отої азіятської Москви, що тепер використовує жидів, а потім принесе їх, як викуп за своє самозбереження, в жертву народнім масам, спрагненим визволення. Першу жертву — о ту стару ленінську ґвардію, вже принесено на вівтарі московської сваволі й облуди. Нема жадного сумніву, що вона відкриває шлях іншим. З боку терпінь українського народу такі прислужники Москви як Зіновієв, Каменев і інші, отримали те, що віддавна заслужили. Та позатим мусимо дивитися в очі дійсності й розуміти її, не піддаючись облуді. І тому, коли хтось хоче нас запевнити, що комунізм ніби ототожнюється з жидівством, і намагається розятренням антисемітизму скерувати енерґії наших народніх мас в неналежне річище, ми мусимо твердо памятати, що комунізм є тільки прикривалом імперіялістичних зазіхань Москви. А жидівство є тільки тим жертвенним козлом, що на нього Москва хотіла би звалити всі провини комунізму, щоби — звільнившись від цієї вже досить остогидлої й спрофанованої ідеольоґії, — залишитися тим, чим вона завжди була: себто Москвою, пожадливою чужого добра.

Не комунізм, і не жидівство, що є тільки **засобами,** але Москва, що є справжньою причиною українського поневолення, була, є й буде нашим головним ворогом. І тому: **не в нищенні засобів наша головна ціль, але в поваленні того, хто цих засобів уживає.**

Евген Онацький, Рим.

ЗА БУДУЧНІСТЬ НАЦІЇ

Колиб ішло про зясування одним словом, де криється тайна успіху якоїсь нації, в чому полягає її сила й розріст, де треба шукати джерел її збірної свідомої волі, де причина того, що якась нація потрапить невгнуто поставитися хочби й проти цілого світу й виборює собі належне місце, коротко, що це власне за „фільософічний камінь мудрости" якоїсь нації — то, без страху помилитися, можна сказати: **характер.**

Характер це не прояв інтелекту, а тимбільше не утилітаристичної катеґорії. Характер це психольоґічне явище. Характеру не можна вивчити з книжок, наче триґонометричні формулки, ані автоматично отримати його з докторським дипльомом чи ґрафським титулом. Характер плекається, подібно, як плекається його складники: чесність, особисту й національну гідність, тощо. Плекається його й під селянською стріхою, в касарні, в школі, в церкві, в спортовім товаристві, в становій чи політичній орґанізації; плекається всюди там, де мають місце суспільні звязки, почавши від найменшої суспільної клітини — родини, аж до найбільших суспільних скупчень.

Характер мають не тільки одиниці — характер мають і нації. Але характер нації це не щось відірване; характер цілої нації знаходиться в стислій залежности від характеру її членів, одиниць. Слово „римська імперія" асоціяційно зроджує в нас образ „civis romanus"; християнство — мучеників і святих; згадка середньовічної держави викликує уяву „лицарів", а при тямці „британської імперії" стає нам перед очима анґлійський „gentleman". Але крім тих збірних типів, що зображують характер нації, руху чи епохи, багато кажуть нам поодинокі імена, що стали божищами та предметом пошани, й то не тільки в границях одного народу: св. Павло, Іван Гус, Жанна д'Арк, Вільгельм Тель, Вашинґтон та багато-багато інших. Усе це перш за все характери. Характери, що творили нації й рухи, як взагалі тільки характери можуть щось триваліше створити. Не зважаючи на початкові успіхи, нічого тревалого не створила безхарактерність, лише руїну й злу славу. Що більше, навіть коли спадкоємці характерних предків вироджуються, цебто стають безхарактерними, наступає упадок того, що створили їх предки; в тому треба дошукуватися причин упадку римської імперії, тут лежить причина потрясення католицизму й повстання реформації, тут причина смерти февдалізму (шляхти), тут треба шукати причин розвалу або занепаду цілого ряду держав.

А зокрема тут треба шукати причини й упадку української козацької держави. З тою хвилею, коли козацьке лицарство, по здобутті в боротьбі проти чужого гнету й за свою віру вільної держави, зачало лакомитися на матеріяльні добра та закріпощувати власні народні маси, що й своєю кровю вибороли волю, коли воно зачало вислугуватися чужим народам, коли почали навіть приставати до чужих усі ті Кочубеї, Розумовські, Скоропадські, Вишневецькі, Потоцькі, Кисілі, Шептицькі, Сапіги, Санґушки й ін., цебто коли в українськім народі права горожанства набрала безхарактерність, тоді доля України була запечатана: **„Великою Руїною"** з упадком держави, а в слід за ним кількасотлітнім поневоленням та повним занепадом Української Нації, — це **наслідок безхарактерности провідної верстви нації.**

Неволя, до того неволя, що триває сотки років, ніяк не творить сприяючих можливостей для плекання характерів. Не було винятком і наше поневолення. Все, що тільки піднеслося понад масу, або відрікалося її й, покидаючи її на духову й матеріяльну нужду, приставало до чужих, та й ще ворожих народів, або коли й не денаціоналізувалося мовно, то денаціоналізувалося ідейно, ставши носіями чужих (державних чи інтернаціональних) ідей. Цьому не перечить, а навпаки це правило потверджує такий вийняток, як Шевченко, який і блищить так сильно завдяки темнопонурому тлу. І якраз **Шевченко** видав безпощадний бій нашій безхарактерності, отим „рабам, підніжкам, грязі Москви й варшавському сміттю", отим „синам сердешної України, що чваняться, що добре ходять у ярмі", отим „власним дітям, що гірше ляха матір розпинають і кров з ребер точать", мовляв, „просвітити хочуть материнські очі современними огнями, повести за віком", отим усім, що викликали на його уста прокляття: „щоб ви поздихали там, де поросли".

І в тому бої „одного проти всіх" Національний Пророк починає перемагати. Шевченко побіджає, але ще не побідив. Не побідив і до вибуху революції 1917. р. А доля тоді вирізнила нас зпоміж усіх народів принесла нам, без найменшої нашої намаги, а то й проти нашої волі, такі можливости, як ні одному народові; але хіба на те, щоби показати, як мало ми на це заслужили. В Україні були презитенти, диктатори, вожди, отамани, провідники, але не було між ними подостатком характерів. Навпаки: були гуляй-пільські Махни й Григорієви та леґіон їм подібних; були Порайки, Затонські, Любченки, Скрипники, Чубарі; були ідеольоґи московської босячні, Винниченки, що в 1934. р. мають обличчя публично плакати, що не дістають уже большевицьких „гонорарів"; були Скоропадські, захисники московської білоґвардійщини, що невдовзі потім, на еміґрації, повели дешеву торговлю українськими землями; були правителі, що у Відні „будували Україну" в часі, коли в Україні лилась кров, а невдовзі стали дрібненькими поліційними доносчиками; були... та чи вичисляти подібні „історичні особи", що ліпше, щоби були на світ не приходили?! Безхарактерність і тим разом завалила Українську Державу.

Як останню Українську Державу, а передтим козацьку, завалила безхарактерність, а щойно в другу чергу зброя, так **відновити українську державність можуть — характери, а в другу чергу зброя.** Бо зброя це лише засіб, і то засіб, який у безхарактерних руках нічого не вдіє; що більше, в таких руках зброя небезпечна, бо може обернутися проти власного народу, як це було з Махном, Григорієвом, Коцюбинським, Пашківцями й Таманцями. Україні — як слушно завважив невдовзі по останній катастрофі один наш публіцист — „потрібні нові характери, які знають, чого хочуть і які не малиб нічого з тої сантиментально-пацифістичної, інтернаціонально-невільничої психіки бувших людей".

Плекати оті нові характери та продовжувати розпочатий нашим Національним Пророком бій із безхарактерністю — стало завданням українського націоналізму, що перебрав на себе сповнення заповіту, залишеного десятками тисяч найліпших синів України, що, подібно, як колись за козацьких часів, і недавно пролили кров у боротьбі проти чужого гнету й за свою віру-ідею волі України.

Оце від перших проявів українського націоналізму ведеться свідомий бій за майбутність нації, за душу її нових поколінь, за — характер нації. Бій, у якому ніякі жертви не є завеликі, бо йде про спасення душі нації та про її „бути чи не бути".

Оцей то бій є — Українська Національна Революція. Українська Національна Революція це щойно в другу чергу „остання розправа" і техніка революції, а передовсім це конструктивно-творчий процес духового переродження нації. — („Український Шлях").

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(29)

Розказав про це тільки матері. На другий день і та пішла з ним подивитися на руїну. У покоях було вже порожньо. Якимсь чудом лишився і лежав у куті, мов тяжко ранений інвалід, круглий лякерований столик. Три ноги його відбиті і невідомо, де знайшли вони свій кінець. Одна четверта, зухвало й одночасно жалюгідно, сторчить догори.

Настя злякалася. Таке багацтво гине... Така розкіш... Вона мало не ридала над тим нещасним столом. А стіл аж просився підняти його, дати йому змогу далі жити, робити комусь вірну незаздрісну службу.

І жінка підняла його, викотила на свої худі плечі, стогнала, сапала і так занесла бідолашну каліку до своєї темної, з мокрою згруженою долівкою, хати.

На те навинувся Матвій. Уже одного погляду було досить, щоб Настя почала:

— Ото все нищать. Все розбивають на скалки. Думаю, хай візьму, а вернуться, тоді віддам. Поставимо у хліві. Цеж так добре буде на ньому кришити буряки, картоплю...

Але не договорила. — Знаєш ти, стара, що? Тобі вже, видно, таки зовсім в голові перевернулось. Чиж тобі не сором? Зараз мені віднести оту непотріб туди, звідки взяла! Чуєш? Щоб я й сліду від цього не бачив! Бо як візьму запруту, то я тебе навчу...

Цього було досить. Ліпше не чекати на щось більше. Бо хібаж ви не бачите, як виглядає сьогодні „наш батько". Він же тільки що „новину" дістав. Хоч ти в землю лізь, а вибіратися мусиш. Прибіг засапаний десятник — жінка Івана Бабиного, і сказав: — завтра всі, як один, мають виїхати. Обоз також відїжджає...

Матвій тоді подався до клуні між свої снопи, машини і всяке таке... А там на стіл, на якім подають в барабан, голову на руки спустив і пережив одну тільки годинку так. Хм... Колиб ви знали, що то є...

Встав був Матвій, як сторож роду свого, як здоровий корінь землі своєї... Десятки років минуло від того часу. На ввесь зріст піднявся він, непоборний син пянкого чорнозему, щоб закреслити й загладити вину дідів і батьків. Його потуга росла, мов повінь, мов гірська стрімка лявіна. Силу великої душі і сильних мязів впоїв у землю, напоєну дивним чадом, що давав життя, муки, радість і смерть. І післав у життя синів, дочок з твердою наукою: закон ваш — закон землі. Будьте сильні, як вона і вічність вам забезпечена.

І от на цій висоті, на цьому троні чистоти, віри і могутности застає його той страшний жорстокий гад, „що тілом брязкотить і де проповзає, там все вигоряє". Перед роками чула його душа того гада й у сні підсказувала страшні роки.

Війна. Нечувана, небувала. Вона свавільно, неухильно ступає по хрустких кістках міліонів і от-от готова схопити в свої обійми й Матвія, щоб жбурнути його знов у безодню темноти, горя й нужди.

І виростуть такі сини і дочки, і напояться отруєю порохового чаду, підуть по широких дорогах степів і лісів, розгублять чистоту душі... Кров, барва і випар її, змішані з тонами гармат, хто знає, чи не похитнуть віри в Бога поколінь, землі і неуявної батьківщини...

У Матвія тремтіли руки і ноги. Він ходив, стояв, сидів, спав, як і зажди, але у ці дні він вів надлюдське змагання з якоюсь невидимою силою. Часами ціпив зуби, ніби тамував невимовний біль, ніби тлумив страшний крик, що самохіть рвався з його здушених грудей...

О, Володько так знає, розуміє, відчуває свого тата. Ні одно слово не вирветься з нього на знак протесту. Вечором за башковецьким лісом особливо ревуть гармати. Небо там пожежею жаріє і, здаєдься, по хмарах ідуть леґіони вояків, щоб з неба лити на землю вогонь. Дорогою йде обоз. У таборі горить безліч вогнів і дим застеляє долину.

Володько звалив на спину стола й пішов з ним у низ городом до долини... Пішов, твердо ступаючи під тягаром молодими ногами, і сховався під покровом диму.

Йшов по межах, чув, як двигтіла земля від гарматніх перегуків... Здавалося, йде тут останній раз. Ось минув поле Хоми Ет-тоє. Далі Гнидкове. Невибрані, посохлі бараболі. Хтось, видно, ще недавно вибірав їх, клав вогонь, димок від нього ще тоненькою вуалькою піднімався і пахнув так знайомими згарами бараболь.

Далі і далі пер того проклятого безногого стола. Хотів минути своїх хуторян, щоб заховати сором батька, бодай перед своїми. Йому тяжко. Голову зовсім зігнув і жили на карку сильно натягнулись і випялись. Руки розпяв і міцно тримає стіл на плечах.

Доніс свою ношу майже до жолобецького лісу. Там жбурнув її в рівчак, зарослий ліщиною та вовчими ягідьми. Чомусь зупинився над тим місцем, куди покотився стіл і деякий час дивився вниз.

Недалеко чорна стіна старого дубового лісу. Небо затягнене хмарами. Легкий вітер поривно віє з заходу. Під тилявецькими садками горять вогні, там чути вугуки, спів, згуки гармонії. Час від часу погуркують гармати.

Володько оглянувся навкруги. — Яка дивна несамовита околиця. Що то твориться перед моїми очима? — думає він. Але нема часу довго над цим зупинятися. Поверхня землі здригається, ніби по ній щось неймовірно тяжке котять.

Згадав ще про книжки. І те мусить він десь спрятати. Батько не повинен ще раз впадати в гнів. Зірвався з місця і швидко поскакав межами назустріч вітрові з димом, назустріч вогням.

Дома заліз у льох і почав збирати книжки. Збирав поспіхом, хоробливо. Яким безглуздям здавалось йому те, що він мусить розлучитися з тими неоціненими книгами.

А куди з ними? Ага. Добре. Закинув на плечі вязочку і швидко поніс тією самою дорогою, якою перед хвилею ніс стола. Доніс до бараболиська і знайшов уже майже згасле вогнище. Тут зняв з плечей книги. Вогонь догорів і вкривався верствою легкого білого попельцю.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ГРІМ І МАСЛЯНКА.

Доносять з Винони, в стейті Мінесота, що грім запалив там шкільний будинок. Як добровольці-пожарники приїхали гасити вогонь, показалося, що коло школи не було води. Хтось-там придумав добрий спосіб. Підсунули з поблизької фарми до шкільного будинку великий збірник маслянки й маслянкою заляли вогонь.

Звісно, без цеї маслянки в запаленню дому громом не було би новинки.

Одначе тут є дещо більше ніж новинка. У завзяттю пожарників проти пожару, спричиненого ударом грому, є ще й ціава культурна риса: адже в декотрих народів вогню, що його спричинив грім, не гасять.

ЧИ ЩЕ Й ТЕПЕР?

В Етноґрафічнім Збірнику, виданім у 1901-шім році, Іван Франко помістив був записане в своїм родиннім селі, Нагуєвичах, нродне правило:

„Що грім запалить, то гріх гасити". До цього Франко додав свої уваги: „Загально розповсюднене вірування, що грім — небесний вогонь, божа стріла, і пожежі від неї не слід гасити".

Чи вдержується ще це вірування й нині? Чи уступило воно вже розумовому наставленню?

МУРИНИ Й ВИБОРИ.

У Ню Йорку відбулася в головній кватирі Републиканської Партії конференція представниць ріжних муринських жіночих орґанізацій у справі виборів. Збори постановили звернутися до всіх муринів з закликом голосувати на Ландона й Накса.

Подають за причину, свого рішення те, що, мовляв, Рузвелтова адміністрація дозволяє кривдити муринів при розділі допомог та робіт.

Як у Вашинґтоні сиділа републиканська адміністрація, ззкидали їй упередження до муринів та аазали голосувати за демократів. Тепер, як у Вашингтоні сидить демократична адміністрація, закидують їй упередження до муринів і кажуть голосувати на републиканських кандидатів.

Чи нема якоїсь основної хиби з тим наріканням на кривди пануючої партії та вижиданням рівноправности від партії опозиції?

ЧИ НЕ ЗДАВСЯБ?

На спеціяльний курс „загального навчання", що його завів у себе Єйлський університет, а на котрім учаться студенти не для досягнення наукових титулів; але для здобуття собі потрібного їм для практичних професій знання, записані між іншими такі професіонали: вчителі, правники, лікарі, бібліотекарі, ґазетярі, спеціялісти для просвічування дозрілих людей, громадські діячі.

Бачимо між ними людей, яких наше громадянство не знає. Чи не придалосяб йому їх знати, наприклад, спеціялістів для просвічування дозрілих людей?

Є ЧИТАННЯ І ЧИТАННЯ.

У Лігайськім університеті в Бетлеїем, у стейті Пенсилвенія, завели для студентів новий курс: читання.

Курс має на цілі підчеркнути загальні сторони читання й виховання. Мають молодим студентам помагати координувати, себто зібрати в одно, лектуру й дискусію в ділянках знання поза обсягом їх формальної науки.

Сказав один великий американський виховник, що, коли говорити про досвід з читанням, то одні люди кладуть натиск на читання, а інші на досвід. Перші думають, що вони читають, як уміють прочитати те, що читають; інші тоді читають, як розуміють усе, що читають, і це переживають.

НЕ ВСЕ ВИНА УЧЕНИКА.

В Колюмбійськім університеті, в школі для вчителів, заведено було курс для дітей, що вчаться поволі. Курс мав на ціли розслідити, чому ученики вчаться так поволі та придумати якийсь спосіб зарадити цій хибі.

Показується, що проба була зовсім удачна. Всі ученики, яких записано до цеї школи як повільних, з часом училися таксамо скоро як нормальні ученики, а деякі з них навіть скорше, як пересічні.

Значить, ціла справа в найденню відповідної методи. Отже вина тут не все по стороні ученика. Буває, що ученик учиться слабо тому, що вчителі вживають невідповідної методи.

Таксамо буває й з книжкою. Як сказав один польсьаий письменниа: „Не все, дорогий читачу, є виною книжки, коли ти, вдарившися нею по голові, почуєш тільки пустий звук".

ПОШИРЕННЯ ДОЗРІЛОГО НАВЧАННЯ.

Нюйорський Університет відкрив новий будинок для своїх курсів далеко поза Ню Йорком, у Гемпстеді, на Лонґ Айленді.

Цей новий відділ під деякими оглядами є експериментальний, себто в ньому заведено на пробу ріжні новости. Наприклад, не буде в ньому футболу, ані інших сензацій, за які школа попадає на перші сторони ґазет. Зате заведено в ній найріжнородніші курси для дозрілих людей, себто людей, що вже вийшли зі шкільного віку. Як каже заряд школи, на такі курси цього університету записується щораз більше людей, а університет, ідучи на стрічу цій потребі, заводить щораз то нові курси

Звісно, про яку потребу говорить заряд. Про потребу науки серед дозрілих людей, що вже давно вийшли з шкільного віку.

Цікаво, яку ролю відограють у цих курсах українські іміґранти.

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, які відбулися 5. жовтня 1936 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сиτі, Н. Дж.

—o—

В 10-тій годині рано члени екзекутиви У. Н. Союзу, а саме: М. Мурашко, головний предсідник; В. Малевич, заступник головного предсідника; Д. Галичин, головний рекордовий секретар та Р. Слободян, головний фінансовий секретар-касієр, відбули в однім з місцевих банків довші наради з бондовим знавцем. При тій нагоді переглянено листу всіх бондів, які тільки є в посіданні орґанізації, та обговорено, які евентуально зміни треба буде зробити в розміщенні бондових інвестицій у найближчій будуччині.

Опісля в 2-гій годині пополудні відбулись наради самої екзекутиви У. Н. Союзу. Заступник головного предсідника, В. Малевич, завважує, що, будучи на Союзових зборах у ріжних місцевостях, йому приходилось нераз відповідати на запити в справі **Маямі Флорида бондів.** Члени, а таксамо й урядники інтересуються справою тих бондів, а тому вказаним булоб дати докладні вияснення щодо їх теперішнього положення.

Справа тих бондів, зазначує головний предсідник, була, виснювана вже багато разів і коли тільки було щонебудь нове в тій справі, то це завжди було проголошуване в протоколах з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу. Можна хіба ще раз ствердити, що орґанізація отримує тепер належні відсотки від депонованих бондів на $38,000, а таксамо й від недепонованих на $100,000. Щодо вартости тих бондів, то тепер можнаб дістати за них по $90, а що та ціна постійно повищується, то можна сподіватися, що в короткому часі У. Н. Союз зможе отримати за них ту ціну, яку свого часу заплатив, а саме, по $100. Тимсамим стан тих бондів, коли мати на увазі, що кілька років тому ті бонди впродовж якогось часу були невиплатні щодо відсотків і щодо самого капіталу, є тепер вповні вдоволяючий.

Продаж бондів. Рішено продати отсі бонди: Говм Овнерс Лон Корп., 2¾% за $28,998, які свого часу закуплено за $28,500; Говм Овнерс Лон Корп., 3% за $114,845, які закуплено за $113,468.75; Юнайтед Стейтс Трежюрі 2¾% за $132,579.63, які були закуплені за $130,000; Аркензо Луїзіяна Ґез Ко., 4% за $84,150, які закуплено за $83,300; Юнайтед Стейтс Трежюрі 3¼% за $9,686.25, які закуплено за $9,000; Ессекс Кавнті, Н. Дж., 4¼% за $5,830.25, які куплено за $4,790; Вісконсін Мішіґен Повер Ко., 3¾% за $32,240, які куплено за $31,930; Песіфік Ґез і Електрік 4% за $5,498, які куплено за $5,000.

Купно бондів. Постановлено закупити такі бонди: Чесепік Огайо 3½% за $84,575; Тенефлай, Н. Дж. 4% за $30,664.57; Ґолф Стейтс Ютілітис Ко., 4% за $5,150; Юнайтед Стейтс Трежюрі 2¾% за $305,320.32.

Уділення нових морґеджів. Ухвалено уділити нові морґеджі, а саме: $1,100 на реальність Івана Биковського, $1,500 на реальність Петра Дідика та $3,000 на реальність Френка Кова.

На тім закінчено наради й головний предсідник закрив збори в год. 6:30 ввечір.

Д. Галичин,
головний рек. секретар.

Велика радість.

— Знаєш, мамо, наш учитель дуже добрий. Кілька днів тому приобіцяв, що як будемо добре вчитися, то нам справить велику приємність.

— Ну і щож?

— І вчора захорував.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 18. жовтня, в годині 1-шій пополудні, в гали церковній, 127 Парк ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження, як також контр. комісія здасть справоздання за минулий третій квартал. Всі члени і членкиці, котрі забрали тікети на продаж, щоб принесли на ці збори гроші за них або тікети звернули. Просимо родичів, котрі мають діти, а вони ще не є в У. Н. Союзі, роб їх вписали на цих зборах. Приведіть своїх знайомих і впишіть їх до Тов. Любов і У. Н. Союзу, за що отримаєте грошеву нагороду. — І. Хомета, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє всіх своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 18 жовтня, в годині 2-гій пополудні, в гали церковній. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах та вислухати звіту контр. комісії за третій квартал. Уряд просить членів привести нових молодих, а передівсім батьки своїх синів, на ці збори і вписати їх у ряди товариства і Союзу. До товариства і до Союзу будемо пиринимати без вступного. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Околіта, предс.; І. Паньків, кас.; Н. Вецал, фін. секр. С. Мостецький, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. жовтня, в годині 3-тій пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Теодор Свистун, предс.; Стефан ..райник, кас.; Стефан Борис, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. жовтня, в годині 3:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 10 Колфакс ул. Обовязком кожного члена є прийти на ці збори і вирівнати свої належитости, щоб ненаражуватись на суспенду. Шановні члени, ви знаєте дуже добре, що коли члени не прийдуть на збори, то не може бути жадного поступу у відділі. Ану, покажім всі як один, що ми можемо зробити для добра свого відділу і У. Н. Союзу. Прийдіть всі на збори і хто ще не має своєї цілої родини в Братстві і У. Н. Союзі, хай упише. Члени У. Н. Союзу вже настільки свідомі, щоб не попирати чужі順 іншуренси, але свої власні організації, бо знаємо клич „свій до свого", бо свій, як не заплаче, то хоч скривиться. Ми знаємо, що як нам що треба, то все звертаємося до своїх. — Петро Обшанський, предс.; Петро Бенґрин, кас.; Микола Попадюк, секр.

ЯКИМ ШЛЯХОМ НАМ ПІТИ?

Кличем „Нового Ладу" („Ню Діл") може зовсім добре бути — „Ми не знаємо, куди йдемо, але в усякому разі йдемо вперед". І ми, горожани Злучених Держав, мусимо рішити, чи нам йти безпутнім шляхом, що його вказує нам „Новий Лад", до руїни — чи теж піти нам на свобідний та широкий шлях за Републиканською Партією, що поведе нас до добробуту.

У своїх зусиллях бути всім для кожного громадянина, президент Рузвелт спершу приймає поради від задеклярованих радикалів, а опісля опрокидує комуністів разом із тимиж таки радикалами, які на нього впливали. Він викрикує проти банкирів і думає, що ми не знаємо, що він якраз є одним із „американських роялістів" (в значінні: економічних князів і що він є якраз одним із „змінювачів грошей".

Він думає, що нікому не є відомим, що якраз його родина є одним із найбільших власників акцій („шерів") „Дженерел Електрік Компані"; він думає, що нам не є відомим, що він був одним із головних директорів великої компанії „Консолидейтед Отомети Мерчендайзінг Компани", яка то компанія продала тисячі й тисячі машин до грання, так званих „слат машінс"; він думає, що ми не знаємо, що він через довгі роки одержував що річно $25,000 від „Файделити енд Трост Компани аф Мериленд"; він думає, що ми не знаємо про негідний „Джермен Марк Трост". (Все це підприємства, в яких президент Рузвелт був і ще є матеріяльно заангажований).

Він обіцює фармерам вищі ціни, а в той же час накладає на них невиносимі податки. Він, що родився багачем, що не зазнав в свойому житті ні дня бідности, галасує про свою любов до бідних — а рівночасно оподатковує найпотрібніші засоби до життя. Податок за 10-центовий бохонець хліба виносить цілих 2 центи, за кварту молока — одного цента, за пять-центовий мішок цукру — три центи. Президент Рузвелт, який ніколи не був голодним, допустився доцільного нищення поживи в той якраз час, коли люди голодували.

Система „Нового Ладу", що є системою нечуваного марнотравства та нерозважного оподаткування, може довести націю до банкротства та кинути її в обійми війни або революції. Уряд слабий, нерозважний, уряд, що не може зробити ніякого поступу та є обмотаний бюрократією — такий уряд завсіди доводить до революції. Така слабкість, така хиткість і таке намагання вдавати, що, ніби то, задовольняється потреби громадянства, в той же час, коли на ділі нехтується його інтересами, вже нераз спричинили упадок неодного уряду. Російська революція почалась від напів-червоної радикальної адміністрації (Керенського). Іспанська революція, що шаліє на наших очах, є наслідком нездарности уряду.

Уряд можна назвати справжнім урядом лише тоді, коли він дійсно репрезентує нарід цілого краю, захищає його інтереси й старається задержати мирну єдність цілої нації.

Републиканська Партія знає, як повести нарід до добробуту та успіху. Коли у Вашингтоні будуть Ландон і Накс, ми будемо сильною нацією, в мирі та забезпеченню, в добробуті та щасливою. (оголош.)



ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ.

З весілля на визвольну акцію.

В суботу, 3. жовтня, громадяни Омелян і Катерина Ковальчук справляли весілля свойому синові Володимирові, що одружився з Марією Крос. Весілля відбулося в домі родичів. При вечері гість Олександер Куман, проповідник укр. пресв. церкви в Нюарку, виголосив коротку промову про рідний край, представляючи гостям незавидну долю українців під займанщиною, по чім візвав гостей, щоб зложили свої жертви на визвольну акцію. Жертводавці: родичі молодого Омелян і Катерина Ковальчук $1.50; по $1: проп. А. Куман, В. Ковальчук (молодий), Г. Гурська, Е. Пасічник; по 50 ц.: Е. Коца, М. Драгон, А. Драгон, А. Голистер, Й. Фаріна, В. Вакулинський, М. Джекобі, П. Дворянський; по $25 ц.: Анна Гарісон і Марта Пасічник. Разом $10. Збірку переслано на призначену ціль через Обєднання.

Гість.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З забави на край.

З нагоди уродин сина гром. К. Янцентого, першого предсідника української презвитерської церкви в Нюарку, сестрицтво „Матерей і дочок", а також члени цеї громади зробили дня 27. вересня несподівану забаву і купили дарунок для новонародженого.

При кінці забави, за ініціятивою сестрицтва, пастор О. Куман візвав теплими словами присутніх не забути при цій нагоді за старий край та зложили даток на таку ціль, яку присутні уважають за найкращу.

Всі присутні відізвались на цей заклик своїми датками. Зі сестрицтва „Матерей і дочок" зложили по $1: Е. Щерновська, С. Гарцула, П. Пуласка, М. Ґрентус, М. Валовіна, К. Ковальчук, Н. Яцента, А. Руда, Р. Паньків, А. Шумська, О. Борищук, К. Наконечна; члени громади: К. Яцентий $5; а по $1: пастор О. Куман, К. Галущка, Салюк, П. Ковальчук, Й. Варніцький, М. Варніцький, Т. Рудий, І. Терновський, М. Яцентий. — Разом $26.

Зложену суму 26 долярів рішено поділити на дві половині і вислати через Обєднання на потреби в старім краю з тим, що $13 призначено на бойову акцію.

Т. Рудий.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляємо місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, відбудуться в пятницю, 16. жовтня, в год. 7-мій ввечір, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до полагодження, а рівнож справа померлого члена і справа ювилею, котрий припадає 18 жовтня. Член, котрий не явиться, буде караний згідно зі статутом. — С. Чорномаз.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 372, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 16. жовтня, в годині 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — Ю. Голинський, предс.; М. Дубас, кас.; В. Реновець, секр.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє, що збори відбудуться 18. жовтня, в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ті збори бо маємо важні справи до полагодження. — М. Шемчик, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що трикватральні збори відбудуться в неділю, 18. жовтня, в годині 1-шій пополудні, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінг ул. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо контроля і уряд здадуть справоздання за три місяці. Маємо теж важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Прихітко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

РЕМЕЙ, ПА. Повідомляємо всіх членів відділу 227, щоб кожний член прийшов на збори дня 18. цього місяця. На зборах буде заступник головного предсідника У. Н. Союзу, п. В. Малевич. — Н. Джмелик, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. жовтня, в годині 2-гій пополудні. Члени обовязково мають прийти на збори. Просимо довгуючих членів по зможности сплачувати старі довги. Просимо позамісцевих членів присилати свої вкладки точно; ті члени, котрі можуть заплатити за цілий рік згори, отримають опуст. Просимо родичів вписувати свої до У. Н. Союзу, бо маємо тепер добру клясу 3-ту, ендавмент на 16 років. По 16 роках отримаєте готівкою суму, на яку дитина була обезпечена. — Павло Лагоцький, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 18-го жовтня, в годині 1-шій пополудні, в Юніон Галі, 43 Норт Вайомінг ул. Члени, котрі не можуть заплатити місячної вкладки, а бажають заратуватись, то можуть затягнути позичку на грамоту. Полагодьте таку справу перед зборами у секретаря, а не останнього дня в місяці. Члени обовязані приходити на збори і на зборах повинні полагоджувати всякі справи. — В. Шипула, предс.; М. Поливка, кас.; Он. Костюк, секр.

ТОВТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що три-квартальні збори відбудуться, в неділю, 18. жовтня, в годині 1-шій пополудні, в домі Товариства, 14 Мейпел Еве. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення, буде справоздання урядників і контр. комісії за три квартали року. Новий кандидатів, котрі хотіли б стати членами Товариства і У. Н. Союзу, просимо прийти на збори і зголоситись до уряду, а ми радо приймемо. Просимо членів, щоб привели на збори молодих кандидатів. У. Н. Союз має тепер три кляси обезпечення для молоді. Напоминаємо довгуючих членів, щоб сплатили свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Уряд Товариства.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що три-квартальні збори відбудуться в суботу, 17. жовтня, в годині 8-мій вечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Маємо важні справи до полагодження. На зборах буде прочитаний і розданий членам новий статут. Приявність кожного члена конче потрібна. — Антін Карпович, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 17. жовтня, в годині 7:30 вечір, в гали Нар. Дому Укр. Ам. Ситизенів, 386 Джанстон Еве. Просимо прийти на означений час і вирівнати свій довг. Хто має нових канкидатів, хай приведе їх на збори, щоб вписати їх до У. Н. Союзу ще того місяця. — Микола Пупчик, предс.; Василь ЧерепакЧа, кас.; В. Глива, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 17. жовтня, точно в годині 8-мій ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від години 6-тої ввечір. Зараз по зборах членкиня нашого відділу, п-на Марія Нагірна, виголосить реферат про свою подорож по східнім і західніх землях України минулого літа. Прохаємо усіх наших членів привести на цей відчит своїх знайомих, а зокрема свої хдітей і нашу молодь. Щоб відчит міг зачатись на час, усі члени повинні заплатити свої вкладки між год. 6—8 ввечір. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 18-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в галі церковній, 47 Говп Еве. Довгуючі члени щоб прийшли і вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Скоробогатий, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ. (29)



Коли чорношкірі почали кидати в Оранда камінням, Тарзан побачив, що не вже запізно, щоб їх чимнебудь спинити. Ці дикуни були поза всякою контролею. Тому він твердо приказав Орандові: „Втікай". Орандо відразу послухав приказу і що сили почав бігти. Товпа пустилася за ним одначе Тарзан пробував стримати й своєю силою.

Кулаки Тарзана спадали направо й наліво, мов які тарани. Кого тільки зачепила його могутня рука, то він покотився на землю. Тарзан не добував свого ножа, бо йому не йшло про те, щоб убивати чорних, тільки про те, щоб їх стримати і вможливити Орандові втечу. Собіто кричав з цілої сили й заохочував чорних бути відважними.

Щоб уникнути кровопролиття, Тарзан поспішно почав відступати. Кількадесять кроків перед собою він бачив темну фігуру Оранда. Здавалося, що Орандо безпечний. Одначе в той момент він видав з себе страшний крик і впав на землю. Ворожа стріла вбилася йому в ногу. Довкруги Тарзана також свистали стріли. Та він мчався на поміч Орандові.

Прибігши до нього, він схопив Оранда мов сніп соломи й, поклавши собі на плечі, почав разом з ним утікати. Чорні радісно кричали. Вони були певні, що з таким тягаром Тарзан далеко не побіжить і що за кілька хвилин він упаде. Одначе Тарзан біг усе вперед. Як прибігли до брами, то їм шлях заступила узброєна сторожа...